DISSERTATIO MEDICA
DE
SALIVATIONE MERCURIALI.

Hanc
divinâ favente gratiâ,
conſentiente Illuſtri Collegio Medico,
ſiſtit
publico Φιλιάτρων examini
PRÆSES
JOHANNES GEORGIUS TRUMPHIUS,
GOSLARIA-SAXO,
MEDICINÆ LICENTIATUS,
RESPONDENTE
BERNHARDO CHRISTIANO CAPELLE,
DETMOLDIA LIPPIACO-GUEST-PHALO.

ad diem IV. Januarii Anno M DC LXVIII.

JENÆ,
LITERIS SAMUELIS KREBSII.

Σὺν Θεῷ.

ΠΡΟΑΥΛΙΟΝ.

ROſa, plantarum ſplendor, Deorum cura, telluris ornamentum, florum ocellus, odorum tropæum, pratorum purpura, & omnium pulchritudinum theatrum à *Langio in curioſ. med.* & *Deodato in panth. hyg.* imo

Roſa flos odorque divûm,
hominum roſa voluptas
decus illa gratiarum,

ex *Anacreonte* à magni nominis medicis ſalutatur.

Hæc, utut omnium delectamentorum compendium, apud nonnullos tamen interdum delectationem ex ſe perceptam tragico-claudit dramate, & inter oblectationem jucundiſſimam graviſſima excludit ſymptomata.

Silentii involvamus peplo exempla, quæ apud obſervatores medicos exſtant fide digna plurima, ubi hyſtericis roſam exoſam deprehendimus, qualem hiſtoriam αὐτόπτης *Langius in miſc. curioſ.* narrat de virgine, quæ inter roſas ſuaviter obdormivit.

Matronæ, ex odore roſæ poſt partum extinctæ, meminit *Höferus in Hercule medico.*

Uterinam ſuffocationem à roſæ fragrantiâ itidem poſteritati conſignatam reliquit *Balthaſar Timæus in caſib.*

Sufficiant in præſentia nobis, quæ refert de roſæ in-

commodis ſcriptor rariſſimus & laborioſisſimus, *Balthaſar Bonifacius hiſtoriæ ſuæ ludicræ lib. 1. cap. 14.* Odore ſuo roſa ſordidiſſimum animal ſcarabæum enecat. Canes nonnulli à roſis abhorrent. Tauri, illitis oleo roſaceo naribus, vertigine correpti concidunt, teſte *de ſtirpib. Ruellio.*

Franciſcus Venerius, Venetiarum princeps, feſto die ſacrum auditurus coronamenta roſarum, quibus altaria inſtructa, ne animo delinqueret, removeri jusſit.

Poëtæ hinc, roſæ pulchritudinem admirati, jocandi, fabulandique ſumſere anſam. Roſam prius albam fuiſſe referunt, poſtea vero cruore ſauciæ Veneris infectam, in eum, qui nunc in ipsâ cernitur, colorem tranſiviſſe.

Hâc ratione Veneri ſacra, & fortaſſe non abſurdè, quia ſicut brevi roſa viget, & ita Venerea voluptas: ſcripſit ex re & vero *Nicol. Monardus tract. de roſar. ſucco.*

Ut enim

non ſemper violæ, nec ſemper lilia florent,

ita dulcedo quævis amaritudinem quandam poſt ſe trahit.

Idem experiuntur illi, qui quidem non in roſetis aliquod contrahunt valetudinis incommodum, ſed lupanari, ceu publico, ut alicubi loqui amat *Petronius*, libidinis conſiſtorio, & vitæ & valetudini indelebilẽ per omne vitæ tempus, momentaneis, & vix ac ne vix quidem dicendis voluptatibus allecti, maculam inurunt. Qui hâc viâ mortem ſuam anticipant, & in pravi ſodalitii & vitiorum cœno ſe volutant, ut non incongruè illud poëtæ illis acclamandum.

Vis ſine febre mori!

Voluptuarios illos dicimus, qui utplurimum ex impuro meretricio amplexu meſſem metunt digniſſimam, & ſpicile-

ſpicilegia agunt, harum voluptatum maximè digna agricolis.

LUES eſt vel nomine exoſa, GALLICA, ſcortorum flagellum, imo ille morbus, de quo in ſacris: percutiat te Deus ulcere Ægypti, ut vult *Poterius cent. 1. obſerv. 78.* quem ſtrenui ii Hercules, poſt hoc Augiæ ſtabulum expurgatum ſalarii reportant loco.

Quantam præſertim in exteris regionibus hæc lues cladem excitet deplorandam, nervoſis expresſit *Euſtach. Rud. de morb. occult. lib. 5.* Fures, latrones, homicidæ, aliique flagitioſi acriter puniuntur, at publicæ meretrices hâc (Gallicâ) lue refertisſimæ, quæ plus quàm mille homines indies perdunt, integras familias ac civitates inficiunt, foventur blanditiis, ſplendideque conſervantur.

Hic Herculeus morbus tantas nonnunquam agit radices, ut nec cedere medicamentis optet, debenturque illi non pigmea, ſed generoſa remedia.

Curatio hæc infectorum perfecta olim feliciter *lignis*, ut *ſancto*, quod inde Frantzoſen-Holtz dictum, & aliis ligni ſpeciebus, quæ cura audit die Holtz-Cur.

Cum vero ætas, uſus & exercitatio ſemper aliquid apporter novi, & cum *Solone* γηράσκωμεν ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενοις; multaque, ut habet *Lindanus in ſel. ex Tacit. annal. XV. 59.* experiundo fiant, quæ ſegnibus ardua videntur, eadem ratione, nova hanc luem curandi per SALIVATIONEM MERCURIALEM methodus, ut generoſior, eſt inventa.

Primus inunctionis hujus autor habetur *Jacobus Carpus*, qui ex ſolo hoc curandi modo ita dives factus, ut 40000. ſcutatorum aureorum præter argentum reliquerit.

Parili fortuna ex luis Gallicæ curatione uſus perhibetur *Hieron. Capivaccius*, qui hujus cura ultra 18000. coronatorum lucratus. Tanto habetur in pretio!

Præter enim 90. & qui ſuperſunt *autores de lue venerea*, etiam alii unanimi ſuffragio hanc curam, tanquam χεῖρα θεȣ̃ *Dei ultimam manum*, uti ſua appellare conſuevit *Chiron* medicamenta, ſeriò commendant.

De lue Gallicâ, ſcribit *Volhardus diſſ. de lue venereâ* §. *87.* teſtari poſſumus, nos vidiſſe maximum laborantium numerum ☿ii inunctione nulloq́; ſymptomate periculoſo superveniente reſtitui, idque trium ſeptimanarum ſpatio; imo affirmare poſſumus, beneficio hujus inunctionis ſingulis annis plus quam ſex millia ſanitati in unâ Pariſienſi urbe reſtitui.

Objiciat nobis aliquis, eſſe hanc methodum novam, & exoticis medicamentis ob cœli & diætæ diverſitatem, autore *Simone Pauli in præf. de herbâ Thee*, eſſe abſtinendum, quia ſint noxia.

Difficile eſt, hoc de omnibus affirmare, ſed tamen certum eſt, quid reſpondeamus.

Novimus & in hoc noſtro climate multa feliciſſimæ, per hanc ſalivationem mercurialibus excitatam curationis exempla, non ſolum olim, ſed retrò etiam lapſis annis in *Rolfincianâ* praxi obſervata, præſtita à *chimiatro incomparabili, illuſtri Rolfincio, patrono & præceptore, æternâ pietate devenerando.*

Hujus heroicæ curationis dignitatem & adeò nos admiramur, ut à nobis impetrarit, non quidem, ut omnibus infectis, nullo habito reſpectu, ſed certis ſolummodò, commendaremus, & vires, GRATIOSI MEDICI SENATUS conſenſu, in illa conſiderandâ experiremur.

DEUS faxit FELICITER!

CAPUT

CAPUT I
definitionem nominalem & realem explicat.

NOmen eſt SALIVATIO, h. e. *excretio ſalivæ.* Notat 1. naturalem illam ſputi, ſive ſeri ejectionem, 2. cum additione: ſputationem arte, medicamentis, in multâ copiâ factam.

2. Synonyma ſunt σιαλισμὸς, πλύσις, πλυαλισμὸς & πλυελισμὸς, *Sputio, exſpuitio.* Germani vix unam aptam habent, quâ reddant, vocem, ſed illa actio ſignificatur, wann ſie viel Speichel von ſich geben.

3. Etymologiæ ratione, Græcis appellatur πλυελισμὸς, & σιελισμὸς, à πλυελίζειν, & σιελίζειν h. e. πολλάκις πλύειν *ſæpius exſpuere*, ut ipſe *Pergamenus* explicat *comm. lib. 1. prorrh. 30.* Latinis *Salivatio* eſt à ſalivâ, h. e. *ſputo ſeroſo.* Saliva *Iſidoro* â ſale dicitur, quod ſalis ſaporem æmuletur, aliis à ſalio, quod in ore ſaliat. Neutrum admittit *in origin. Becman.* qui potiùs Græcam vocem vult κατὰ μεταςασιν: σιαλὶς & σίαλον, unde Latinis *ſalivum.* Græcis eſt πλύσμα, σιαλὶς & σίαλον. Hæc enim promiſcuè uſurpari, licet re differant, ex *Galeno* monet *Sebiz. in manuali pract. part. 2. ſect. 4. cap. 47.* Quomodo vero differant ſputum & ſaliva, explicat *Dieteric. in iatr. Hipp. p. 1082.* Saliva 1. communiter eſt ille liquor, qui ex glandulis σιαλόχοις, & ſine tuſſi excernitur ex thorace cum tusſi, dicitur πλύσμα. 2. ſaliva etiam pro *ſpiritu* ſumitur e. g. *unâ ſalivâ* eſt *uno ſpiritu*, ἀπνευςὶ, in einem Athem. Sine reſpiratione enim vix emitti poterit ſaliva. Vid. *Leucorei Ciceronis Buchneri Faber.* 3. Saliva notat *ſaporem*, ut, ſaliva vini, quo ſenſu ſcripſit *Seneca*, *ſalivam movere* id eſt, *guſtum facere.* 4. Saliva *Plin. lib. 2. cap. 12.* eſt humor alius

diverſus,

diverſus, infit: ſive eſt cœli ſudor, ſive ſaliva ſiderum. Germanis Speichel/ Saxonibus Spy/ Belgis Saiver.

MERCURIALIS autem natales debet voculæ Mercurii. MERCURII vox variè ſumitur, 1. pro Deorum nuncio & interprete, Majæ & Jovis filio, teſte *Venuſino lib. 1. od. 12.* 2. audit planeta cœli. 3. Mercurii fuere ſtatuæ viarum, quas Hermas vocârunt. Huc forte reſpexit illud vetuſtiſſimum:

οὐκ ἐκ παντὸς ξύλου Ἑρμῆς ἂν γένοιτο,
Non è quovis ligno fit Mercurius.

4. eſt terminus chimicus, & unum ex Spagyricorum principiis, de quibus conſulatur *chim. Rolfinc. lib. 1. cap. 16.* 5. ☿rius notat *argentum vivum.* Hinc ☿iale, quod ex argento vivo prodit, ſive producitur.

Eſt autem MERCURIALIS SALIVATIO *frequens & copioſa excrementitii & peccantis humoris morboſi per ſputum ex toto corpore per arterias & ductus oris ſalivales, ſine tuſſi & ſcreatu, arte, medicamentis ex ☿io præparatis, facta evacuatio.*

EVACUATIONEM eſſe hanc ſalivationem, & quidem FREQUENTEM & COPIOSAM, ut ad aliquot libras interdum ejiciant ſputi de die, ſenſibus patet noſtris. Dum enim natura & expultrix medicamentis irritata depravatos humores, & venenatam materiam expellere nititur, hanc ejectionem ſalivalem inſtituit.

Additur MERCURIALIS, quò diſtinguamus illam ab aliâ ſalivatione, quæ aliis medicamentis inſtitui poteſt. Exempli loco ſit illa, quæ uſum *radicis pyrethri*, inde *ſalivaris herbæ* dicti, ſequitur. Σαλίβδις, ſcribit *Anazarbæus lib. 3. c. 78.* τὸ δὲ πύρεθρον *ſalivaris herba eſt pyrethrum.* Γευσαμένῳ πυρωτικωτάτη ἡ ῥίζα φλέγματός ἐστιν ἐπισπαστική. *Guſtanti apparet ignea: radice verò commanducatâ abundat ſaliva.* Plura in oraculis botanicorum.

ARTE

ARTEFACTA eſt, diſtincta ab illâ, quæ *morboſa*, ut in hypochondriaco malo, ubi ſemper os ſalivâ madet, unde & hypochondriaci ſputatores appellantur. Diſtincta à *ſalutari*, quando interdum natura mole preſſa cum exoptato eventu talem criticam per ſalivam evacuationem molitur. Differt quoque ab ea, quæ *ſuperſtitioſa* veterum audit, ubi ter in ſinum ſpuebant ad faſcinum arcendum, & in mentione factâ nonnullorum morborum, ut epilepſiæ, de quo more vide *Mercurial. in var. lection.*

Materia evacuanda ſunt HUMORES PECCANTES EXCREMENTITII MORBOSI. Non opus habent naturales & alibiles humores hâc evacuatione. Quamdiu humores manent alibiles in ſtatu naturali, nec qualitate, nec quantitate, nec motu peccantes, potius theſauri inſtar conſervandi, quàm exſtirpandi, ſed tum demum, quando conſtitutioni naturali nuncium remittunt, & declinant ad ſtatum p n. fovendo aliquam cauſam morbificam, illique focum ſubminiſtrando. Hi poſſunt varii eſſe, præprimis tamen frigidi humidi, pituitoſi in maſsâ ſanguineâ, & toto corporis habitu detenti.

Per SPUTUM celebratur evacuatio, non per ſudorem, nec urinam.

Indicatur & modus excretionis non per TUSSIM, nec SCREATUM ſed SPUTATIONEM. Hanc vocularum differentiam etiam agnovit *Sarſinas mil. glor. 3. 1.*

minimè ſputator, ſcreator ſum, itidem minimè muccidus.

Viæ per quas, non ſunt ignobiles, agnoſcuntur ſtantibus modernorum principiis ARTERIÆ & DUCTUS SALIVALES in ore contenti. Nec VASA LYMPHATICA & VENAS excludimus, muniti autoritate *anatomici incomparabilis, Rolfincii lib. 6. cap. 58. & lib. 2. cap. 20. diſſert. anat.*

Sunt nonnulli, qui rejiciunt arterias, ſola vaſa lymphatica in toto corpore conjuncta in medium adducentes.

Fatemur quidem, multa adhuc naturam revelare, quæ ſeræ poſteritati felicior prodet anatomicorum ſolertia, verum cum hactenus nondum *αὐτοψία* nos beârit, in allatâ Rolfincianâ acquieſcimus ſententiâ.

Ex glandulis ſalivam eſſe, dudum agnovit *Gal. 3. de alim. facult. 1 cap. 6.* οἱ μὲν τῆς γλώσσης ἀδένες εἰς σιάλου γένεσιν ὑπὸ τῆς Φύσεως παρεσκευάσθησαν. *Natura glandulas linguæ comparavit ad ſalivam generandam.* Idem aſſerit *Helmont. in latic. humor.* glandularum officium. In glandulas has deponunt arteriæ.

Modum, quo à Mercuriali inunctione, itemque an ex venis ſolum, an arteriis, an lymphaticis, vel his ſimul, excernatur ſaliva, tendatque non ad aliam partem, ſed fauces, docere, & rationem erudito ſeculo reddere, cenſet arduum & difficile ἀστὴρ καὶ Φῶς ὅλης ἰατρικῆς *ſidus & lumen totius medicinæ, Rolfincius, differt. anat. lib. 6. cap. 58.*

Denique ipſa ſubjunguntur MEDIA, per quæ, nempe ipſa medicamenta Mercurialia. De quibus fuſius acturi adornamus.

CAPUT II.

de remediis mercurialibus.

MEDIA, per quæ excitatur hæc ſalivatio, ſunt medicamenta ex MERCURIO parata. Hic Mercurius verſipellis in modum varias oſtendit medicamentorum formas.

MERCURIUS, an ſit metallum, vel minerale, in medio linquimus, ſolummodo ejus uſum oſtenſuri. Græcis,

cis, *Dioſcoridi*, *Galeno*, *Theophraſto*, ἄργυρον χυτὸν, *Philoſopho lib. 4. meteor. cap. 8.* ἄργυρον κινητὸν, aliis ὑδράργυρον audit. Vid. *Mercurialis in var. lect. lib. 2. cap. 14.* Latinis Argentum, à colore, quo argento, inprimis fuſo, reſpondet, vivum à mobilitate dicitur. A mobilitate, quâ pollet, ſunt jucunda illa ſpectacula, quando piſa in ollâ contenta exſultare facit: quando pani incoctus, panem ſaltandi quaſi docet artificium. Per hanc mobilitatem mobiles ſuos, quibus indidere, annulos ad ignem reddunt, ac novum quod & inſolitum, agyrtæ. Plura apud *Fallop. de metall. cap. 37. de foſſil. & lue ♀reâ, cap. 76.* Barbara nomina plura Paracelſica 64. collegit *Unzerus in anat. ☿ii.*

Unde hæc ſit in Mercurio & in mercurialibus ſalivandi virtus, inter ſe non conſentiunt, cum temperamentum ☿ii in ſcholis noſtris ſit pomum Eridos, alii frigidum, alii calidum affirmant, ut non immeritò ☿ii naturam valde abſtruſam *Ferdinandus in caſibus*, & naturæ miraculum in eo *Fallop.* agnoſcat.

☿ium naturâ calidum, contra communem ſententiam demonſtrat *Fallop. de metall. cap. 37. & Sebiz. in manual. pract. illuſtris Conringius de hermet. med. cap. 19.*

Frigidum plures agnoſcunt.

Omnibus inter ſe collatis rationibus, hinc inde prolatis concludit *Unzerus*, eſſe heterogenearum partium. Idem aſſerit, *Herc. Saxon. de lue ♀reâ. c. 39. M. Aurelius Severinus in Pythiâ viperâ lib. 7. Lang. lib. 2. epiſt. 33.* Argentum vivum diverſis partibus conflatum, ſcribit *Nicol. Monardus dial. de ferro part. 2.* præpollente tamen caliditate, & partium tenuitate, teſte *Rudio lib. 4. cap. 15.*

Hoc ſententiarũ divortium cruditiſſimus videns *Fallopius*, ſe duo in naturâ ignorare fatetur, quomodo *magnes*

trahat ferrum,& ☿ *excitet ſalivationem.* Virtutem illam *Fallopium* docere conatus *Hercules Saxonia lib. 10. med. pract. c. 53.* ex caliditate, & partium tenuitate, potiusque propellendo, ut *Montanus*, quàm attrahendo, ut vult *Rondeletius*, agere aſſerit. Eadem vi, hanc partium tenuitatem ſeſe exerere in defectu lactis, probat *Saxonia*, quando mulieres plebeculæ Patavinæ ☿ium nuci avellanæ incluſum mammis appendunt, felici cum ſucceſſu, cùm hâc ratione attenuetur craſſa & coagulata lactis in mammis ſubſtantia.

Si jam collo appenſum corpus penetrare valet, craſſamque ſubſtantiam diſſolvere: quid prohibet, quò minus poſſit ſubſtantiam hanc craſſiorem in ambitu corporis collectam tenuiorem reddere,& ad exitum parare.

☿ius hic adhibetur vel crudus, vel ex cinnabari ♁ii vivificatus,& per corium cervinum granulatim expreſſus.

Arte chimicâ quæ parantur, varia ſunt, licet internè rarus eorum uſus.

☿ ⊕ TUS VULGARIS deſcriptus in *chim. Rolf lib. 5. ſect. 5. cap. 1.* vix internè huic ſcopo inſervit. Obſervatum tamen, quando mulierculæ αἱ καλλωπιζόμεναι *pulchritudinis & formoſitatis ſtudioſæ* in fucis faciei adhibuêre ex inconſiderato hujus ⊕ti uſu, ſingulari fermentatione commotis humoribus ſalivationem cum exulceratione faucium pertinaciſſimam fuiſſe exortam, exempla ſunt apud *Foreſt. lib. 14. obſerv. 23.*

Sed quanto cum damno hujuſmodi ☿ialia coſmetica uſurpentur, teſtantur exempla. Facies tandem amittit nitorem, dentes vacillant, cùm ☿lia radices dentium corrodant, quodſi fœminæ hoc agnoſcerent, ab iis tanquam à peſte fugerent, ſcribit *Fonſeca tom. 5. conſult. 46.* Eadem improbat *Panarolus.* Coſmetica, ſcribit, quæ ☿ium ⊕tum admit-

admittunt, peſtifera & lethalia ſunt; fatuitatem, paralyſin, & apoplexiam parant. Sectum fuit aliquando meretricis cadaver, in quo 3. globuli ☿ii inventi fuerunt, ſi ſcirent mulieres ♎ti damna, faciem potius ſtercore, quàm ſublimato tingerent. Hæc ille.

Hîc per tranſennam illam annectimus quæſtionem: an virginibus concedendi fuci, & an formæ artificem, uti loquitur *Propertius*, debeant admittere, & faciem purpuriſſare? Rejiciuntur à pluribus, conceduntur à multis ad album; ad rubrū damnantur. Potiùs laudamus *Panarolum*, qui melius commendat ſexui ſequiori coſmeticum, puritatem & ſimplicitatem, quâ viri amantes gaudent. Stultiſſimæ ſunt, ſi larvatæ accedant, cum homines facillimè fucum cognoſcant, & contemptores ſint falſitatis & mendacii, Chriſtianæ mulieres ejusmodi fucos parvi pendant, monito *Cypriani* morem gerentes, *tract. 2. de habitu virgin.*

☿ ♎TUS ALBUS VULGARIS, RUBER, de quibus conſule *chim. lib. 5. ſect. 6. cap. 1. & 2.*

☿ DULCIS, Draco mitigatus *Beguini*, panacéa *Quercetani* utilem hîc præſtat operam, licet multi ſint, qui ſalivationem ab hoc non ſemper excitari; ſed ſolummodò ſanguinem purificari contendunt. Obſervavimus tamen, in ſcabioſo excitatam, cum levi ſalivatione, dentium vacillationem à dulci, exhibito ad ℈ jv.

TURPETHUM MINERALE. De hoc vid. *Schröder.* aliosque. Utilem fraudem eſſe ſcribit *Primeroſ. lib. 4. cap. 30.* illis, qui ☿ialia abhorrent, ☿ialia ſub ficto nomine exhibere.

CAPUT III

morbos, in quibus valet, recenſet.

 Hæc

HÆc, ex ☿iali ſalivatione, morborum curatio, perhibetur caſu, ut plurima medicamina alia, inventa, nunc ex inſtituto adminiſtratur in lue Gallicâ.

Ex Arabum monumentis didicere veteres commendatum ☿ in ulceribus. Adhibuere ergo & ulceribus Gallicis. Hinc ex accidente, & caſu potius, quàm inſtituto, ſubſequuta ſalivatio, & per ſalivationem curatio.

Nunc autem ex inſtituto adhibetur in lue ♀eâ. Dum autem adhibuere in lue ♀eâ, caſu curavere inſimul alios pertinaciſſimos affectus. Sic reſtitutus epilepticus lue ♀eâ infectus adminiſtratâ ſalivatione, *teſte Rolfincio lib. 6. ſect. 3. cap. 1.*

Andreas Bacius de thermis lib. 6. aſſerit, eſſe empiricos, qui ad omne morborum genus ſalivationem cõmendent.

LUIS VENEREÆ curam totam conſiſtere in hac ſalivatione, imò unicam ejus antidotum eſſe, teſtantur plurimi, ut *Fracaſtorius* ſcripſerit, hoc remedium à DEO eſſe ad curationem Gallicæ luis monſtratum. Hanc ſalivationem ex hydrargyro certisſimam eſſe luis Gallicæ antidotum, probat *Hildanus cent. 5. obſervat. 116. ex Joh. de Vigo lib. de morb. Nicol. Maſſa lib. de morb. Gall. Paræo lib. 9. cap. 10.* Hanc hydram, (luem ♀eam,) ſolus oppugnat ☿ius, ſcribit *Ballon. conſil. med. lib. 3. conſ. 110. ☿ius* luis hujus ῥιζοτόμος. *Finck. in enchir. & Quercet. in conſil. de lue ♀reâ*. Inunctionem denegare Gallicis, eſt derelinquere ſenſum, & experientiam præter rationem, infit *Epiph. Ferdinandus in conſil.* Fateor, nobilius medicamentũ Mercurio ritè præparato in morbi Gallici curatione vix inveniri poſſe, licet multi contrarium contra experientiam & rationem ſtatuant, ſcribit *Horſt. epiſt. medic. ſect. 17.*

In morbis aliis, incipiendo ab univerſalibus, etiam valere, experientia teſtatur.

In

In FEBRIBUS INTERMITTENTIBUS, quæ criticâ ſalivatione, autore *Coo lib. 1. epid. ſect. 3.* terminari ſolent, obſervata fuit ſalutaris. In febre malignâ cum peticulis laudat *Fonſeca tom. 2. caſ. 31.*

Capiti & divinæ Palladis arci inſultantibus affectibus ſalutaris exiſtit medela.

DOLOREM CAPITIS refractarium, levi ſalivatione ſublatum, annotavit *cit. l. Rolfincius.*

VERTIGINEM per conſenſum hypochondriorum interpolatam, nullis remediis cedentem, ſanatam ſalivatione, docet *ſæpiùs laudatus Rolfincius.*

MELANCHOLICOS ſublevari hâc viâ, docet *Valleſ. & Hoffman. de uſu & abuſ. chim.*

In MANIA multum proficere nos poſſe hâc methodo *Rolfinc. in epit. cognoſc. partic. aff. lib. 1 part. 2. c. 18.*

EPILEPSIAM ſublatam ſalivatione, *ex ſuperioribus* patet. Hinc in epilepſiâ inveteratâ conſulit *Bened. Sylvat. cent. 1. conſ. 47.*

CONVULSIONES & DOLORES ARTUUM in plicâ Polonicâ, nullâ aliâ antidoto tolli poſſe, confirmat experientia *Herculis Saxoniæ lib. 10. de plicâ cap. 56.*

In defluxione CATARRHORUM laudat cum *Fracaſtorio, & Saxoniâ Fonſeca tom. 2. conſ. 56.*

Vitia OCULORUM, ab opticorum nervorum potiſſimum, & cerebri propè opticos obſtructione, hoc unico inunctionis præſidio, poſt alterantia & alia ocularia medicamenta in caſſum adhibita, fuiſſe ſublata, expertus *Rhodius ad Spitalium.*

In PLICA POLONICA commendat *Saxonia lib. 10. in pr. Fonſeca tom. 1. conſ. 1.*

In SCROPHULIS pilulas ex ☿io extollit *Ballon. conſ. 34. lib. 3.*

In-

In GONORRHOEA GALLICA. *Fonſec. conſ. 64. tom. 1.*

SCABIEM INVETERATAM tollit. Vid. *Senn. med. pr. lib. 6. part. 4. cap. 21.*

ARTUUM vitiis, arthritidi, podagræ, chiragræ ſubvenit. Nec obſtat exemplum infelicis curationis *Hildani cent. 4. obſ. 82.* Ipſe enim *Hildanus* errorem hîc agnoſcit, adhibitam ſc. non prius purgato corpore.

ULCERA κακοήθεα, chronica huic tandem ceſſiſſe remedio, aliquot hiſtoriis confirmavit *experientiſſimus chimiater Rolfincius d. l.* & *Caldera in illuſtrationib. ad tribunal. pag. 100.* ſcribit, illud miri eſt, quod gutturis ulcera Gallica promtisſimè unctione hydrargyri ſanentur.

CAPUT IV
dubia quædam reſolvit.

P*Erenne in orbe nihil.* Idem fatum nonnullas manet opiniones. Nonnullorum judicio ad cœlum usque tollitur, ab aliis culpatur.

Qui rejiciunt hanc MERCURIALEM SALIVATIONEM, nimis ſanctè cuſtodire illud videntur dicterium, quod Aſclepiades, *autore Celſo lib. 3. de re med. cap. 4.* officium medici eſſe dicat: ut CELERITER, TUTO & JUCUNDE curet. Idem etiam inculcat *lib. 14. meth. med. cap. 13. Pergamenus*, de tumoribus agens, illos curandos eſſe præcipit ſecundum tres ſcopos. 1. ὁ δὲ πρῶτος σκοπὸς ἡ τοῦ χρόνου τῆς θεραπείας βραχύτης. 2. Τὸ δὲ ἀνωδύνως αὐτὴν ἐργάσασθαι. 3. Καὶ τρίτος ἐπὶ τούτοις ἡ ἀσφάλεια. *Primus ſcopus eſt temporis curandi brevitas: ſecundus curatio dolorum cita: & tertius curatio tuta.*

Verum hæc SALIVATIO MERCURIALIS nec CITA

eſt,

eſt, cum non poſſit paucorum dierum ſpatio abſolvi, ſed integros menſes ad perficiendam ex fundamento curam requirat.

Nec TUTA habetur tum ob materiam per quam efficitur, mercurialem, tum ob effectus.

Materia eſt MERCURIUS. Mercurius eſt medicamentum periculi plenum, eſt venenatus.

Effecta ſive SYMPTOMATA, quæ producit, ſunt graviſſima. Hæc, ſi nihil aliud, & ægrum & medicum deterrere poſſent. Oriuntur oris, faucium eroſiones, exulcerationes, ulcuſcula, linguæ intumeſcentia, dẽtium mobilitas, labiorum excoriatio, oculorum inflammatio, cordis anxietas, artuum dolor, convulſiones, alvi fœdæ dejectiones, omniumque facultatum languor.

Inſuper raró felix reſpondet curationi eventus.

JUCUNDA minimè eſt perpetua ſalivatio, ubi nec de die, nec de nocte ſunt halcyonia.

Hæc itaque ſi ſint obſtacula, videremur actum agere, ſi commendaremus, niſi prius ſublatis dubiis.

Verum his & ſimilibus obſtaculis ex aſſe, &, ut ſolet, adcuratiſſimè obviam ivit *illuſtris Rolfinc. in aureâ meth. comment. lib. 6. ſect. 3. cap. 5.*

Conceditur quidem TEMPORIS BREVITAS, requiritur longiuſcula temporis mora. Sed *ſatis citò, ſi ſatis benè, & canis nimium feſtinando cæcos parit catulos.* Non omnes affectus admittunt brevitatem temporis, potius in oculis habendum illud *Hippocraticum libr. de arte*, ὀ τῷ τάχει μᾶλλον, ἀλλ' ὡς δεῖ δημιουργεῖν, οὐχ ὑπερβατῶς. *Non celeritati magis attendendum, quàm ut, quomodo oportet, perficiantur, neque defectuosè.* Finis exoptatus coronat opus.

TUTAM curationem vix infringere poterunt dicta

incommoda. Non ſemper locum habet ſecuritas abſoluta in affectibus refractariis, interdum tentandum aliquod ex re & ratione præſidium. Interdum melius, anceps in ancipiti caſu, quàm nullum, experiri remedium, & multa experiundo fiunt, quæ ſegnibus ardua videntur, ſcribit *Lindanus ſelect.*

Abſolutè tutam curationem in omnibus curationibus minimè valere innuit *divinus Senex libro* περὶ τόπων, *de locis in homine.* Ubi in hydropico, nullis aliis conferentibus, jubet καίειν ὡς ἐπιπυκνοτάτοισι περὶ τοῦ ὀμφαλοῦ κύκλον *inurere tenuisſimis & levisſimis cruſtis umbilici circumferentiam,* & addit, τῶν νοσημάτων, ὃ, τι ἂν ἐπικινδυνότατον ᾖ, ἐν τούτοισι παρακινδυνεύειν χρή. *Cumque morbus inter alios periculoſus, in his periclitari oportet.* Licet videatur periculoſa hæc curatio, non tamen ſemper exitialis. Non omnes periculoſæ navigationes naufragæ: non omnes periculoſæ curationes vitæ inſidioſæ. Dubia ſalus interdum certâ deſperatione potior.

Ignavia noſtra facit, ſcribit *Maſſarias*, quod non curamus magnos morbos quia nunquam nos expedimus ex lenientibus. Timiditas & imperitia facit, quod in magnis morbis pygmæis immoremur remediis, qui non niſi giganteis cedunt. Dum ſecuritati nimis conſulimus, in generoſitate deficimus.

Si omnes periculoſæ rejiciendæ eſſent operationes, paucæ chirurgicarum operationum ſalvæ manerent. Exinde relegaretur ad Garamantas & Indos ſectio herniarum, calculi &c. quam & tanti æſtimavit *Hippocrates*, ut ob periculum, ne diffametur medicina, juramento Hippocratico inſeruerit, ſe non velle τεμεῖν τοὺς λιθιῶντας *ſecare calculum,* & tamen interdum feliciter cedit.

Mercu-

Mercurium venenũ eſſe, probant ex *Galeno lib. 4. de ſimpl. fac.* qui Mercurium inter ea, quæ neceſſariò lædunt, refert.

Verùm *Galenum lib. 9. ſimpl. facult.* quo timidior & incertior de ☿io nemo, *autore Claudio Deodato*, ſcripſit, palinodiam cecinisſe, cùm addat: ſe nunquam experimentum feciſſe, eleganter explicat *Euſtachius Rudius de morb. occult.* Non itaque propriè, ſed impropriè appellari venenum merebitur. Si verò impropriè ſic dicta venena, ut quæ ſolummodo in nimiâ quantitate adhibita, corpus lædant, eſſent proſcribenda, nihil generoſorum remediorum intactum relinqueretur. Ipſa medicamentorum Regina, *theriaca*, intempeſtivè adhibita, veneni locum implebit. Ipſum *coriandrum*, ipſi *Dioſcoridi*, nobis innoxium, ſuſpectum. Adi *Sim. Pauli in quadrip.* Forſitan huc oculum direxit *Mercurialis lib. 1. cap. de compoſ. medic.* cum ipſum *moſchum* venenũ exiſtimat, ſi ut medicamentum intus capiatur, eò, quod vaſa aperiendo ſanguinem proliciat.

Quod itaque res eſt, non eſſe venenum, inter ſe collatis ſententiis concludit, multis ſcriptorum autoritatibus munitus *Unzerus lib. 1. anat. ſpagir. ☿ii.*

Inſuper experientia probat, non eſſe venenum â totâ ſubſtantiâ, cum nec in minimâ, nec magnâ quantitate asſumtus interfecerit. *Paræus lib. 20. de venen. cap. 28. Botallus lib. de lue ♀reâ 17. Braſſavola, Fallopius, Sylvaticus, Palmarius, Matthiolus* & alii plures, qui unanimi ſuffragio ☿ium in medicinam admittunt, unico forte *Fernelio* excepto, qui ſuaviſſimo latinitatis nectare, elogio *Deodati* apud *Hildan. in obſ.* priſcorum Arabum barbariem nobis condivit, hic libello ſuo de lue ♀reâ omnibus ingenii & eloquentiæ viribus ☿ium ê medicâ familiâ deturbat, ex intempeſtivo ejus uſu infelicem obſervans exitum. Verùm *Fernelius*, aliàs doctiſſimus, in generoſis artis operibus nõ fuit exercitatus.

Exempla enim innoxiè 1. caſu, 2 ſtudio, 3. malitiâ, 4. conſilio medico, aſſumti hinc inde proſtant.

Refert *Thom. Jordan. lib. 3. de peſt. phænom.* Marchionem Brandenburgenſem Georgium, noctu ad ſitim extinguendam, fortè lagenam ☿ii plenam, vini loco, arripientem, innoxiè illum iterum excreviſſe. Hydrargyrum in vaſe aquario clauſum, ſcribit *Platerus lib. 3. obſ. ult.* caſu pagana mulier ſumſit. Terrore perculſa ad me rediit, in itinere magnam illius, & in meo hypocauſto involuntariò innoxiè deponebat copiam, nec quid mali poſtea ſenſit.

Studio aſſumſerat ille apud *Wierum lib. 4. cap. 6.* impius mendicus, qui aſſumto innoxiè ☿io, & obſtructo ſuis digitis podice, inquietum dæmonem ſimulabat. Qui dolus deinde animadverſus, pœnæ rotæ eſt adjudicatus.

Malitiâ ex merâ dedit innoxiè mœcha illa, de quâ *Auſonianum* eleganter ludit *epigramma 10.* in Eumpinam adulteram.

Toxica zelotypo dedit uxor mœcha marito,
nec ſatis ad mortem credidit eſſe datum,
miſcuit argenti lethalia pondera vivi,
cogeret ut celerem vis geminata necem,
Dividat hæc ſi quis, faciunt diſcreta venenum,
antidotum ſumet, qui ſociata bibit.
Ergo inter ſeſe dum noxia pocula certant,
ceſſat lethalis noxa ſalutiferæ.
protinus, & vacuos alvi petiere receſſus
lubrica dejectis, quà via nota, cibis.
Quam pia cura Deûm! prodeſt crudelior uxor,
& cùm fata volunt bina venena juvant!

Ex medico conſilio adhibuit & veterum & recentiorum ætas interiùs innoxiè.

Ad vermes expellendos crudum ☿ium *Trallianus lib. 6.* laudat, & *Braſſavola, Fernelius, Augenius tom. 1. lib. 2. epiſt. 1. Libavius tom. 2. ſyntagm. lib. 1. cap. 13. Plater. part. 3. pr. cap. 13. Heurn. de capit. affect. cap. 33.*

In ileo internè crudum ſuadet *Paræus lib. 20. c. 30. Baccius de thermis lib. 5. cap. 11.* Exempla felicis curationis habet *Henr. ab Heer obſerv. 2. lib. 1.*

In partu difficili olim commendavit *Matthiolus* ad ℈j, in mulieribus Goritienſibus, *lib. 6. cap. 28.* Imò novimus Brunopoli medicum practicum feliciſſimum, qui eo adhuc feliciter in difficultate partus utitur.

Non itaque ☿ poteſt eſſe ſuſpectus, licet nec nos crudum interius ſuadeamus. Vid. *Senn. l. 3. pr. part. 2. cap. 5. Faber part. 3. l. 5. cap. 6. Lang. curioſ. med.*

☿lia medicamenta legitimè præparata ita cicurari poſſunt, ut omnes ſilveſtres deponant atomos.

Duro nodo durus quærendus cuneus. Eſt curatio heroica, non pygmæa.

Symptomata, quæ interdum ſequuntur, & hæc reſpicere debet medicus, oris vitiis, gargariſmatibus, aliisque aliter, de quibus conſulendi practici, inprimis *Joel lib. 10. pag. 551.*

Quod autem non ſemper reſpondeat felix curationi reſtitutio, id ex parte ægri eſt, hujusmodi generoſum ſpernentis præſidium; ex parte medici, non, vel minùs legitimè adminiſtrantis. Non ſtatim adhibeat alia medicamina, ſi forte non ſtatim ſequitur operatio. Nihil æque, cenſente *Seneca epiſt. 2.* ſanitatem impedit, quàm remediorum crebra mutatio.

Experientiâ novimus, ſcribit *Hercules Saxonia de plic. Polon. lib. 10. c. 57.* periculoſam fieri operationem hanc potius

ex inungentium imperitiâ, quàm ex medicamenti facultate. Ego ſanctè *pergit*, ac religioſè palam profiteri poſſum, me plures jam deſperatos ac miſerrimè viventes unico remedio integrè ſanitati reſtituiſſe.

Conſentit *Epiphanius Ferdinandus*, ſeque 150. Gallicos nullo malo ſymptomate remanente, ☿ii inunctione perſanaſſe affirmat, ex quibus ſolummodo tres mortui, bini ſenes, & juvenis cacochymicus, ob errores diætæ.

Dolores hujusmodi poſt inunctionem relictos, non eſſe adſcribendos ipſi inunctioni; ſed humoribus ex neglectâ præmittendâ evacuatione reſiduis, confirmat *Ballonius lib. 2. conſ. 2.* Quæ itaque ſiniſtrè adhibentur remedia, plerumque ſiniſtrum habent effectum.

Nos non negamus ex uſu ☿ii poſſe ſubnaſci periculum, ſed ex uſu præpoſtero, nec ritè præparati. Omnia bene penſitet medicus, ipſeque ſuum faciat & æger officium, monente *Hipp. 1. aphor. 1.*

INJUCUNDITAS tanti æſtimanda non erit, ut ejus reſpectu planè contemnenda. Licet interdum æger peſſimè habeat, bono animo ſit medicus, ſcribit alicubi *Hartmannus.*

His itaque præmiſſis, &, quoad fieri potuit, reſolutis, non dubitamus SALIVATIONEM MERCURIALEM in thronum meritæ dignitatis evehere, ipſamq; adminiſtrandi rationem breviſſimis ſubjungere, obſervatis omnibus ante, in & poſt mercurialium medicaminum applicatione.

CAPUT V
ea, quæ ante applicationem conſideranda, examinat.

Omnis

OMnis curationis cardo vertitur in duobus, ἐν τῷ ὅτι, *quod* καὶ ἐν τῷ πῶς, *quomodo.*

Τὸ ὅτι eſt ipſa medicaminis INVENTIO, & conſiſtit in delectu fundato in naturâ & eſſentiâ τοῦ ἐνδεικνύοντος, καὶ ἀντενδεικνύοντος *indicantis, permittētis, & contraindicantis.*

Hæc enim qui negligit curaturus morbum, vix ſuum impetrare videtur ſcopum, imo in ſanctas *divini Hippocratis* peccare leges, quibus *1. epid. ſect. 2. t. 5.* jubet ἀσκεῖν περὶ τὰ νοσήματα δεῖ, ὠφελέειν ἢ μὴ βλάπτειν, *exercere oportet circa morbos, ut proſis, aut non noceas.*

Probè itaque conſiderandum erit, num hujusmodi inſtituta per ☿ialia ſalivatio, præprimis cùm acerrimos & abnegatos hoſtes habeat, conveniat? pluresque è contrario ſint, qui extollunt? Non laudamus uſum indiſcriminatum nec temerarium, ſed conſideratum & præmeditatum.

In oculis habendum illud *Meſueum* : Eſſe prudentiæ granum, ad medicinas fortes non devenire, ſi debiles ſuffecerint.

Hæc generoſa curatio iis convenit, qui decoctorum, ad plures dies ordinatorum, & carcerum 40. dierum, Laconicorum, in curatione luis Gallicæ ſunt pertæſi, nec quicquam ex illis adjumenti ſenſere.

Quibus pigmæa remedia ſufficiunt, non cogendi ad hanc ſacram anchoram. Quod pharmaca non curant, ignis curat; ſic: quod *ligna* non curant, curat ☿*ius.*

Quibus tria illa, autore *Nicol. Monardo de ſimplic. cap. 20.* ex Americâ ſive Indiâ occidentali allata, toto orbe in luis ♀reæ reſtitutione celebratiſſima, *lignū guajacū, radix chinæ, & ſarſaparillæ*, licet hanc *ſmilacem aſperam* novi orbis ex aliorū ſententiâ vocitet *Carol. Cluſ. rarior. plant. lib. 1. cap. 80.* non valent, valeant iis ☿ialia; quod vegetabilia non exhauriunt, abſumunt mineralia.

Qui

Qui æger huic curationi generoſiori ſe renuit ſubmittere, abeat in malam crucem cum fœdo ſuo malo. Qui medicus hujus curationis negotium non intelligit, vel abhorret, committat idem aliis, ne excurabili morbo tandem fiat incurabilis.

Nos tenore ante allatorum, ne illotis, quod dicitur, manibus, hujus curæ deſcriptionem aggreſſi videamur, & INDICANTIA, PERMITTENTIA, & PROHIBENTIA indicamus, quibus probè & ex arte penſitatis, labi vix poterit, qui illam commendat.

INDICANT hoc curationis genus non ſolùm lues ♀ea, ſed & alii affectus, qui dependent ab humoribus excrementitiis in maſsâ ſanguineâ & habitu corporis detentis, præcipuè frigidis humidis, pituitoſis. *Rolſinc. ord. & meth. comm.* ὡς ἐν παρόδῳ *lib. 6. ſect. 3. cap. 1.* Omnes tamen morbos hùc reducere nolumus, licet experientia fortè poſteritatis ad plures accommodabit. In quibus conveniat, de iis *ſuprà*, in quibus minimè, *paulò poſt* agemus.

PERMITTUNT

1. RES NATURALES. 1. *Temperamentum.* Magis pituitoſos & ſeroſos, quàm bilioſos reſpicit.

2. *Modus ſubſtantiæ & habitus corporis.* Robuſtioribus, viſcera ſana habentibus potiùs, quàm infirmis conſulenda.

3. *Ætas.* Hæc etiam, monente *in aphoriſmis Coo*, vel ſemper reſpicienda. Media, ut omnium ætatum firmiſſima, ita maximè hìc apta cenſetur. Non conceditur ſenilis, nec puerilis. Hujus quidem exempla aliquot in ſcriptorum lectione obſervata exhibemus.

Non abhorruit *Saxonia prax. lib. 10. cap. 53.* infantulos plicâ Polonicâ laborantes, quos alia ratione præſervare aut curare difficillimum exiſtimat, huic præſidio exponere.

Infans

Infans de mammis pendens à matre inunctâ, ſalivationem pertulit, apud *Hildanum*.

In puello duorum menſium, adhuc lactante, inſtituit *Ballonius lib. 1. Conſil. 92.*

In puerulo principe lue ♀eâ ex lacte nutricis infecto, feliciter conſulit *Rudius de occult. morb. lib. 5. c. 15.*

Plura exempla adducit *Botallus de lue venereâ pag. 545.*

4. *Sexus.* Uterque ſolatium hinc exſpectare poteſt, niſi forte prægnantes excipias. In quibus tamen admittunt, *Hildan. cent. 5. obſ. 117. Nicol. Maſſa de lue ♀eâ tr. 3. cap. 9.* Sint tamen, ſi admittendæ, 1. robuſtæ. 2. mediis menſibus. 3. non niſi ſummâ neceſſitate, ubi melius, anceps, quàm nullum experiri conſilium.

II. RES NON NATURALES:

1. *Anni tempus.* Si malum dat inducias, VERNUM eligitur. Æſtate etiam & hieme in Laconicis non rejiciendam, autor eſt *Saxonia.* Alias neceſſitate jubente, quodvis tempus commodum eſſe debet.

2. *Regio.* Monet *Hipp. 1. aphor. 2.* ἐπιβλέπειν δεῖ καὶ χώρην, *conſiderare oportet regionem.* Non ſolùm exteræ regiones ferunt, ſed & noſtrum clima. Cur in Germaniâ hæc rarior ſit: cauſam reddit *Hofer. Herc. med. lib. 3.* quia corpora Germanorum ſint magis compacta. Novimus tamen ſuperioribus annis feliciter ſalivationis in Gallicis, non procul abhinc, à *Rolfincio* inſtitutæ, exempla.

III. RES P. N. ſupra enarratæ.

PROHIBENTIA.

Sunt 1. *virium imbecillitas*, quemadmodum enim ad omnem evacuationem, ita & ad hanc, earum requiritur conſtantia.

2. *Senectus decrepita*, quæ utplurimum imbecillis, ne infametur generoſum hoc remedium.

3. *Cacochymia, & habitus plethoricus*, quæ, antequam non ſolvantur, non admittunt. Et hoc eſt, quod tam anxiè monent autores, eſſe admittendam inunctionem, ſed ſemper præmiſſis univerſalibus. Ex ſubitâ enim commotione humorum imminet periculum ſuffocationis. Omnes errores infortunatæ curationis ex neglectâ ſolenni evacuatione hîc oriri, autor eſt *l. c. Ballonius*.

4. *Viſcerum debilitas*, niſi decocto *ligni*, vel *rad. chinæ* corrigatur, & ſpecificis.

5. *Dies caniculares*, & *æſtas intenſiſſima*, ubi omnes evacuationes prohibet *Hippocrates*.

6. Nonnulli *affectus*: corporis tabes, oris ulcera, fauciumq; pathemata, ne per partem affectam materia ducatur.

7. *Affectus pectoris*, ob metum ſuffocationis.

His præmiſſis, & optimè conſideratis, ipſum applicationis modum annectimus.

CAPUT VI.

Applicatio ipſa.

VAriâ formâ MERCURIALIA ægro communicari poſſunt, vel INTERNE vel EXTERNE.

INTERNE exhiberi poteſt ☿*ius dulcis* ſive *panacea Holſteinenſium*, & *panacea duplicata Quercetani*. Agit mitiori modo, ac ☿ius ♁tus ruber.

Poteſt dari vel in pulvere, vel bolo, vel pilulis, perinde eſt, quam eligat æger formam. Cum *conſ. ſmar. confect. alcherm.* vel alia, quæ arridet, in formâ boli, vel pilularum, quò celeriùs deglutiatur, ne manducando dentes vacillare faciat, quod ab ejus exhibitione aliquoties obſervavimus.

Paradigmata quilibet levi negotio pro ſuâ intentione concinnare poterit medicus, paucula exhibemus.

℞. *panac. duplic. Quercet.* gr. viij. *pulv. gialap.* ℈ß. *conſ. roſ.* vel *viol.* vel *agerati*, vel *fumariæ*, vel *fl. ſambuci*, ℨiß. F. ſ. a. Bolus. D. S. Frühezucker.

℞. ☿*ii dulc.* ♎*ti* gr. vj. *maſtich. pulver.* ℨß. M. F. Pulvis. D. ad ſcatulam.

Pilulæ ☿*iales* claræ *Barbaroſſæ.* Tot ſunt deſcriptiones pilularum ☿ialium, quot de lue ♀eâ ſcriptores, ſcribit *Renodæus lib. 2. ſect. 4. c. 20.*

Pilularum ☿ialium Patavinarum deſcriptionem hanc dat *Saxonia de lue* ♀*eâ.*

℞. *rhabarb. electi pulver.* ℥iß. *ſcammon.* ℈iß. *pulveriſ. miſc. cum ſucco limon.* add. *argenti vivi per pannum transmiſſi, & mortificati per eundem limonum ſuccum* ℥ß. *moſchi* gr. x. *farinæ parum.*
M. F. ſ. a. MP. Doſ. ℨj. per ſpatium 30. dierum contin.

Vel:

℞. MP. *de fumar.* ℈j. ☿ *dulc.* ℈ß. *reſin. gialap.* gr. v. F. Pil. n. XXI.
S. Sonderliche Pillen auff einmahl.

℞. ☿*ii dulcificati* gr. vij. *reſin. tereb.* ℨß. M. F. c. ſir. fumar. l. a. Pilulæ n. 9.

Horum unum eligi poteſt, & horis matutinis, vel in juſculo, vel cereviſia calide cum pane paratâ, vel dec. hordei paſſulato exhiberi.

Continuari exhibitio debet, per triduum, vel per quatuor interpoſito quodam dierum intervallo, vel integris octo diebus.

Si non ſequatur ſtatim primâ vel ſecundâ exhibitio-

ne ſalivatio ex ſententiâ, minimè haſta abjicienda, cum una naturæ conſtitutio alterâ ſit præfractior, & generoſior reſiſtat.

Notum eſt ſæpiſſimè ex ore *illuſtris Rolfincii* acceptum memorabile tale exemplum. Imploratus ὁ πάνυ *Rolfincnius* aliquando à ſtudioſo ſcabioſo in conſilium, ſubminiſtravit illi probatiſſimum ſuum ☿iale unguentum ad inungendas artuum juncturas. Hoc forte fortunâ adſpiciens contubernalis ſcabioſi, qui etiam florum horum perceperat primitias, tacito auſu, nec contubernali, nec medico interrogato, hujus unguenti particulas clanculum ſuo inungit corpori. Quid fit? Hic injuſſus quaſi, altero citior in ſalivationem tantam incidit, ut poſt, re detectâ, ad ſiſtendam ſalivationem ipſius Rolfincii expeteret manum ſaluberrimam. Quæ poſt utrumque feliciter reſtituit.

Poteſt itaque altero alter citius ſalivare. Ergo opus patientiâ.

EXTERNE applicandi conſuetudo implet aures omnium. Multiformi peragitur modo.

Mirum, quod refert *Hildan. cent. 5. obſ. 114.* ſe obſervaſſe ex adſperſione ☿ii ♁ti in ulceribus talem ſalivationē ſubſequutam, ac ſi hydrargyro fuiſſet inunctus. Hæc adminiſtratio fit

1. per χρίσιν ſive INUNCTIONEM. Perficitur unguentis, omnium ſuffragio, tutioribus, ex ☿io, aliis additis, confectis. Hanc per unguenta adminiſtrationem ſolum *Vigonem* cognoviſſe, ſcribit *Zacutus*.

UNGUENTORUM MERCURIALIUM varia hinc inde componendi obſervatur ratio.

Saxonia præcipit, ſi adſint tophi, emollientibus axungiis, anatis, anſeris, urſi, cruris bovini, oleis & butyro non

ſalito,

ſalito,☿ium eſſe admiſcendum: ſi adſint ulcera, myrrha, aloe, ceruſſa, lithargyrium, cinnabaris adjungenda, & cum ſalivâ humanâ ☿ium exſtinguendum, quam exſtinctionem omnibus aliis præfert *Zacutus.*

Admiſceri poſſunt roborantia alia: *crocus*, ℴℴ *ligni ſancti* ex mente *Saxoniæ*, ℴℴ *viperæ* addit *Bened. Sylvaticus.* Nonnulli *mithridatium* & *theriacam* aſſumunt, alii tamen ob caliditatem rejiciunt. Quo tamen ſimpliciora, eò meliora ex mente *Zvvelferi.*

Pro ditioribus admiſcent in fine *moſchi* ℈j. *ambræ* ℈ß.

Unguentum ☿iule an recenter paratum, an fermentatum exhiberi debeat, diſſentiunt. *Nicol. Maſſa lib. 4. cap. 2.* & *Alcacar. lib. de morb. Gall. cap. 19.* cenſent, prius per aliquot menſes relinquendum pro fermentatione.

Verum nihil impedit, quò minus recens in uſum trahatur, obſervavimus enim ex hoc recenti uſum felicem.

Unguenta hæc ſunt varia, potiora adducemus.

Rudii unguentum, quod ſingulari & ampliori cacabo conficit, & tam felicis operationis eſt, ut ipſo teſte, ne unus perierit, tale eſt.

℞. *☿ii vivi* ℥iß. *axungiæ ſuillæ non ſalitæ* ℥iij.
maſtich. Chiæ pulver. ℥j. ℴℴ *maſtich.* ℥iß.

M. ☿ius cum axung. Admiſtis cæteris coq. ad conſiſtent.

Epiphanii Ferdinandi hoc eſt:

℞. *terebinth. Venetæ* ℔j. *☿ii* ℥viij. Miſc. add.
axung. porcinæ ℥viij. *ceruſſæ, lithargyr.* a. ℥j.
ℴℴ *amygd. dulc. amar.* a. ℥ij. *pulv. cinam.* ℈ij.
moſchi g̃. v. M. F. ſ. a. Unguentum.

Herculis Saxoniæ de plicâ linimentum tale:

℞. *argenti vivi* ℥vj. *axung. ſuillæ non ſalitæ* ℔j.
mortificetur. Add. *medull. crur. human.* ℥j.
pingued. gallinæ, anat. anſeris a. ℥iß. ℴℴ *chamæm.*
lauri, rutacei, coſtini a. ℥ij. *terebinth. laricinæ* ℥iij.

 ſinapi,

ſinapi piperis a. ℥j. *ireos, baccar. lauri, beton. ſtœch.* a. ℥iß. *theriacæ* ℥ij. *croci* ℈j. M. F. Linim.

Hildani unguentum:

℞. *axung. porcinæ* ℔j. *pingued. hum.* ℥iv. ℴℴ *ſalv. junip.* a. ℥ij. *ſtyrac. calam. benzoin, maſtich.* a. ℥ij. *theriacæ, mithrid.* a. ℥ß. *argenti vivi* ℥ij. Agitentur in mortario ſive vitreato vaſe.

Leonhardus Botallus de lue ♀reâ aliquot recenſet:

℞. *butyri rec.* ℥v. ℴℴ *amygd. amar.* ℥iij. *hydrargyri tenuiſſ.* ℥iij. *ceræ albæ* ℥ij. M.

℞. *axung. porci* ℥vj. ℴℴ *amygd. amar. medull. vitul.* a. ℥ij. ℴℴ *lauri* ℥iß. *ſtyrac. liquid.* ℥ß. ℴℴ *de ſpicâ* ℥iv. *hydrarg.* ℥iij. *ceræ albæ* ℥iiß. M.

Caſparis Calderæ de Heredia in illuſtrat. ad tribunal medicum.

℞. *☿ii optim. c. ſalivâ extincti* ℥ij. *pingued. porc. non ſalitæ in* 🜄. *lotæ* ℥viij. Miſc. add. ℴℴ *maſtich.* ℥iß. *pulv. maſtich.* ℥j. ℴℴ *ligni ſ.* ℥j. *ſcorpion. Matthioli* ℥ß. *croci* ℈iß. ℴℴ *caryoph.* ℈j. *medullæ parum.* M. F. Ungv. valdè pretioſum.

Auguſtanorum unguentum nimiâ ingredientium farragine cumulatum, correxit *Zvvelfferus.*

Ex his eligere poteſt, quodcunque quis velit. Nos ſequentem amplectimur componendi modum *Rolfincianũ, ☿iale ungventum,* ταύτης ἢ θεραπείας πλείονα ἔχωμεν πεῖραν, *cujus curationis multam habemus experientiam;*

℞. *☿ii vivi* ℥vj. *pingued. ſuillæ non ſalitæ* ℔j.

Teratur *pinguedo* in mortario marmoreo, ligneo, vel lapideo, non alio, piſtillo, ſenſim ſenſimque ☿ii particulas adfundendo, terantur invicem, donec ☿ius planè abſorptus diſpareat: add. *maſtich.* ℥j. *fol. ſalv. roriſmar.* a. ℥ij. *pulpæ pom. borsdorff.* vel *aliorum pomorum redolentium dulc.* n. iij. iv. M. iterùm in mortario.

Hujus

Hujus inunctionis conſiderari debet

QUANTITAS. Præſtat à parvâ incipere doſi, inſtar piſi minuſculi, præprimis in debilioribus & infantibus. Imò puero infecto ſufficere, ſi propter inunctum dormiat, exiſtimat *Ferdinand.*

Debiles alternis diebus, robuſti quotidie, adſcendendo ſemper usque ad ſalivationis apparentiam, *Tileman. in aphor.*

Interdum tamen interponendæ inunctionum feriæ, ne ſputum ſtatim abundans, vel ſuffocationem, vel anginam, vel paralyſin, vel apoplexiam inducat.

TEMPUS inungendi eſt aurora, ipſis medicamentis amica. Nonnulli etiam veſpertinum admittunt.

LOCA ſunt nota. Communiter ſunt juncturæ artuum. Alii addunt regionem ſpinæ. Primo in inferioribus, deinde in ſuperioribus, juncturis inungunt.

MODUS inungendi talis eſt, calidum unguentum in conclavi calido vel tepido juncturis infricetur, vel digitis, vel chirothecis, ut vult *Rhodius ad Septal.* Poſt in lecto, vel conclavi ad majorem penetrantiam æger ſe ſuſtentet.

Hic modus utut optimus omnium videatur, obſervantur tamen alii, quorum quidam fit

2. Per ZONAM, CINGULUM ſeu ARMILLAS MERCURIALES, hujusmodi in ſcabioſis admodum refractariis ſalutares obſervavimus.

Parant variè, ex cingulo coriaceo, impleto ☿*io vivo, axung.* quadam, vel *ſucco pomor.* & nudis lumbis felici cum ſucceſſu ſalivationis applicant. *Rulandinum* cingulum:

℞. ☿*ii vivi* ℥iij. °° ⊖*li* ℥ß. *caryoph.* ℥i.
heraclini, 🜍*ris* a. ℥iij. *gemmæ* ℥iiß. *ceræ* q. ſ.
F. Maſſa indenda cingulo coriaceo.

3. Per

3. Per ἐμπλάστρωσιν, *emplaſtri ☿rialis applicationem*. Hic modus maximè placet *Rondeletio*.

Communis notitiæ eſt *empl. de ranis cum ☿io Vigonis*, deſcriptum & correctum *à Zvvelffero*.

Epiphanii Ferdinandi hiſt. med. 17. tale:

℞. *empl. de meliloto, oxycrocei* a. ℔j.
☿ii vivi cum terebinth. opt. extinct. ℥vj.
°° ligni ſ. q. ſ. F. Emplaſtrum.

4. Per LOTIONEM.

℞. ☿ ♎ti ℥j. ▽*ſcabioſ. fumar. roſar.* a. ℥viij.
ſalviæ ℥vj. Decoq. ad ſolut.

Cum hâc ſpongiâ imbutâ foveantur manè & veſperi artus.

5. Per κάπνισιν, *ſuffumigationem*. Hanc forte, ſuffituum aliàs patronus incomparabilis, *Helmontius*, magni æſtimaret, ſed rejiciunt, tanquam remedium periculoſius *Sebiz. in manual. pr.* & *P. Poterius cent. 1. obſ. 68*.

Noſtrum itaque vix eam approbabit ſeculum:

Laudamus veteres, ſed noſtris utimur annis.

Suffitûs exemplar:

℞ *ſtyrac. calam. baccar. junip. ladani* a. ʒij.
myrrhæ, maſtich. a. ʒiij. *cinnabaris* ℥iiß. M.

CAPUT VII.

Poſt inunctionem obſervanda.

DUm autem hæc talia ☿ialia intus & extrà adhibentur, non negligenda erit victus ratio, quâ neglectâ plures ægri peſſimè habent. Diæta ſit mediocris.

Interim evacuationibus per purgantia poſt aliquot dies ſtudendum, & ſanguinem puricfiantia, partitis & mutatis vicibus adſumenda.

Varia hæc ſunt, præprimis *♁iata*, & ex *lignis* parata medicamina. Hujus commatis ſunt *♁ium diaphor. tinctura ♁ii*, *tin-*

tinctura ☉ris, ~ & *eſſ. lign. ſimplex* vel *compoſ.* ~ *C.C.* ⊖ *C.C.* & generoſiora plura.

Pro potu ordinario præſcribi poterit *decoct.* ex *lign. ſimplex* vel cum *C.C.compoſ.* vel *ſeq.*

℞. *ſpec. alterant.* cuilibet affectui, in quo hæc ſalivatio adhibetur, appropriatarum, Miß.
ligni ſancti ℥j. *ſaſſafras* ʒß. *uvar. Corinth.* ℥iij.
ſem. fœnic. aniſi a. ʒß. *hord. excort.* Mij.

Coq. in ſ. q. ▽ *comm.* Colatura ſervetur pro potu ordinario, cujus canthari dimidio inſtillari ſemper poſſunt *guttulæ* 20. 30. ſupra dictarũ *tincturarum ſanguinem depurantiũ.*

Inter ſalivandum præſcribit alternis diebus clyſteres *Sylvat.*

Symptomatibus occurrunt alia remedia, quæ ſuppeditant practici. V S. laudat *Fallopius* ad inhibendam faucium inflammationem.

Os eluendum ▽ Font. vel *gargariſmate*, in ulceribus ex *roſ.rubr.balauſt.* cum lacte, vel ▽ *hordei* & *melle roſ.ſir.plantag.* & *berber.* Vel tali:

℞. ▽ *plantag.* ℔ij. *roſ.* ℔ß. *ſir. myrti, diamori,*
conſ. roſ. rubr. a. ℥j. ⊕*ti parum.* M. F.

Si ſalivationi plura obveniant ſymptomata, loca inuncta ſunt *vino*, aut *decocto ſalviæ* abluenda.

Tempore ſomni æger in latere decumbat, aperto ore, indito ſtrophiolo, quo ſalivæ pateat liberior exitus.

Non ſtatim inhibenda ſalivatio, in hoc enim præcipuus ſcopus verſatur, quò ſufficienter procedat.

Si tamen inhibitio neceſſaria, frigida linteamina venis & arteriis carotidibus applicata, ſuadent.

Omne etiam punctum complent *opiata* internè exhibita, quorum uſum feliciſſimum olim expertus experientiſſimu *Rolfincius.*

Aurum ſingulari amicitiâ ☿ium ex corpore evocat, & ideò ſalivationem ſiſtit, Applicatur affricando externè, vel in ore detinetur. Detentum albeſcit ex attracto ☿io, injicitur igni, depuratur, iterumque in os immittitur.

Hâc methodo quondam uſus in nimiâ ſalivatione *illuſtris Rolfincius*. Applicuit & affricuit externè nummos aureos, internè in ore detinendos ſubminiſtravit itidē nummos aureos, quibus ſeſe inſinuavit ☿ius, & eâ ratione ſalivatio ſublata, adhibito, partitis ſimul vicibus, *laudano opiato*.

Poſt curationem veſtimenta mutanda, aut lavanda.

Hæc ſunt, de SALIVATIONE MERCURIALI quæ breviſſimis exponere nobis licuit.

Nos non cuivis medico, nec chirurgo hanc curandi methodum, ſed omnia rectè penſitanti, commendamus.

Eſt curatio heroica, non pygmæa, ideoque generosè tractanda. Extremis morbis, extrema applicanda remedia, licet videantur periculoſiora.

Relinquimus morem illum illis, qui autore *Ballonio lib. 1. conſ. 28.* in magnis ponunt, & nobilitatis inſigne exiſtimant, ſemel lue Gallicâ laborare, potius ex *Horatio* acclamamus:

Deſine matronas ſectarier: unde laboris
plus haurire licet, quàm ex re decerpere fructus.

Elegantiſſimis *Plinii ad Veſp. Auguſt.* verbis: Res ardua eſt, vetuſtis novitatem dare, novis autoritatem, obſoletis nitorem, obſcuris lucem, omnibus vero faſtiditis gratiam, dubiis fidem, omnibus vero naturam, & naturæ ſua omnia: concludentes

TERMINALIA ponimus,
Deoque Opt. Max. pro hactenus conceſsâ gratiâ
devotas immortalesque agimus gratias.

ΠΑΡΕΡΓΑ.

I. Καῦμα illud, & fugax totius corporis calor, quem appellant die fliegende Hitze/ eſt unum ex ſymptomatibus, quæ plus 100. annotantur à practicis, ſcorbuti, eſtque ab æſtuatione ſeri hæc φλόγωσις.

II. Hippum

II. Hippum oculorum, ſeu motum illum quaſi convulſorium palpebrarum, eſſe à ſero flatuoſo, ſtabulante in ductibus palpebrarum lymphaticis, fauſto nuperrimè ſidere, ab *anatomico Juliæ feliciſſimo, excellentiſſimo Dn. D. Henrico Meibomio* detectis, & peculiari epiſtolâ deſcriptis, vero admodum conſentaneum.

III. Convulſionum cauſa utplurimum, ſed non ſemper, ſunt flatus. Plus tribuitur flatibus, quàm merentur.

IV. A ſero, in arthritico - ſcorbutico vagas muſculorum femoris convulſiones tales obſervavimus, ac ſi mures vel animalia alia ſub cute hinc inde currerent, V. S. & antiſcorbuticis reſtituto.

V. Rarus eſt affectus, quem in quellâ 17. annor. ex menſibus imminutis, vidimus. Solvebatur citra aliam moleſtiam in perpetuum cachinnum, à quo dimoveri non potuit. Riſum appellabat Sardonium *excellent. Dn. D. Stockhauſius poliater Goslarienſis meritiſſimus*, ſeque bina ſolummodo exempla obſervaſſe, aſſerebat.

Plura exempla *Schenck. in obſ.* bina itidem *Hellerius lib. 1. c. 19. in ſchol.* in duabus filiabus præſulis Rhotomagenſis annotavit.

Cauſam probabilem ex *Senn. lib. 4. part. 2 ſect. 3. cap. 4. in prax.* hanc exhibemus: riſum illum accidere, vaporibus ab utero elevatis ſeſe in mẽbranas thoracis, & hypochondria inſinuantibus. Sicut enim aliàs, ſi latera digitis contrectentur & titillentur, riſus excitatur, qui non ceſſat, donec titillatio ceſſet, ita ſimile quid à vaporibus acribus vellicantibus fieri poteſt.

VI. Apoplexia eſt 1. ab obſtructione nervorum communiter à pituitoſâ materia. Unde jam paria nervorum inferiora læduntur, illæſis ſuperioribus, ut motu denegato ſuperſit videndi & audiendi facultas. 2. ab obſtructione arte-

riarū carotidum. Nec 3. paradoxon eſt illud *Niemanni*, fieri ab obſtructis venis. Reſtagnans enim ſanguis valet nervorū principia obſtruere.

VII. In hujuſmodi apoplexiâ ſanguineâ an poſſint exhiberi ſpiritus cephalici, apoplectici? Negant nonnulli. Verum aliquid agendum eſt in ſummo neceſſitatis caſu: periculum tantum non eſt, doſis non ſit excedens, recreantur ſpiritus: & ultimum ſunt hujuſmodi calida aſylum.

VIII. Si ventriculus laboret frigidâ intemperie, reliqua viſcera calidâ, *ἀντιπεραξίαν* viſcerum appellat *Senn. lib. 3. pr. part. 5. ſect. 1. cap. 3.*

IX. Menſium fluxus in plurimis binos anticipat dies, ut ſic nonnullæ, anni ſpatio, 13. vicibus per uterum purgentur, annotante *Hoffmanno in exerc. juvenil. ad Laurent.*

X. Non ſubſcribimus *Helmontio tract. blas hum.* § 6. omnes in infirmitatibus naturæ conatus eſſe ſymptomaticos, nullos criticos, aſſerenti.

XI. Sal cornu cervi, penetrantiſſimum remedium, vix integris viribus ſervari poterit, avolat enim ſubtiliſſima pars. Nec fœtor ipſi poteſt adimi, ſi enim adimitur, ut & ∼tui ☿ri, & ipſa virtus adimitur.

XII. Delectum venarum non multùm æſtimamus. Rudiores medici, ſcribit *Sanctorius Sanctorii in meth. vit. error. in medic. pag. 194.* affecto ſplene ſolent ſecare ſalvatellam, perinde ac ſalvatella à ſplene produceretur, cum nulla ſympathia lienis cum cubito, & ſplene, neque ulla venarum origo. Cur autem aliquando ſequatur emolumentum, eſt, quòd à ſectâ evacuatur ſanguis venâ, & viſcera inde reſtituantur. Approbat tamen *Sennert. in paralipom.* ſectionem ſalvatellæ in ſpleneticis, cum *Spigelio*, ob arteriarum anaſtomoſes contiguas.

CLARISSIMO atque EXPERIENTISSIMO

TRUMPHIO,

MEDICINÆ LICENTIATO, PRACTICO FELICISSIMO, PRÆSIDI DIGNISSIMO,

de auſpicatis his conatibus gratulatur,

ut &

PRÆEXIMIO, DOCTISSIMOQUE

CAPELLE,

Medicinæ cultori indefeſſo,

EUGE BONUM FACTUM!

adclamat

GUERNERUS ROLFINCIUS, PHIL. MED. D. PRACT. ET CHIM. P. P. ACAD. SENIOR, & p. t. DECANUS.

ARtis Pæoniæ, TRUMPHI! clariſſime cultor,
delitiumque patris, calido dum pectore toto
concipis inſignes motus, atque ubere fretus
divitis ingenii cultu, tua tollere cœlo
nomina ſcribendo famamque extendere factis
incipis, & meritis vitæ ſarcire ruinam,
DOCTORUM lateri ſociaris in ordine primo.
Macte illis animi donis! virtute vigeſcat
gloria per patulum pennis quatientibus orbem,
ſic Medicina tuum nomen ſuper aſtra reponet!
Nos Tibi gratamur pariter, votisque tuorum
noſtra quoque ingerimus: FELICITER OMNIA CEDANT!
Te quoque cor ſapiens, CAPELLE, & gratia vultus

eximit è populo, cathedrâ ſiſtitque videndum.
Virtuti FORTUNA FAVE! irrequiete labore
decurras ſtadium hoc: laudes ſic fama loquetur.

CORPORE quô pellas morbos mediante ſalivâ,
reſtat, docte CAPELL, unica cura Tibi.
Ardua tractanti hæc Tibi ſpondet munera Phœbus
ardua, quæ ſeclô ſolvier haud poterunt.

Politiſſimi atq; Præſtantiſſimi Domini Capelle laudabiles conatus hiſce proſequitur

Joh. Arnold. Friderici, D.P.P.

SUbtiles Medicas tentas perquirere curas,
ac cathedram plenâ ſcandere laude ſtudes.
Perge ita; gratantur Muſæ; ſi pergis, & inde
contingent meritis præmia digna Tuis.

Id quod ex animo optat Amico & conſalino ſuo amant.
Johann. Georg. Klein / D.

Ptyſmata

PTyſmata docta moves, facilis TIBI ridet Apollo,
promittit ſtudiis præmia digna tuis.

His
ſpecioſisſimos in ſtudio medico progreſſus
clarè docti Dn. CAPELL
commendat

PRÆSES.

Que l' homme ſeroit heureus
s'ſis toutes ſes connoiſſances
ſes Vertus & ſes ſciences
Et ſon éſprit merueilleus
Le réndoient aſsès habile
Aſsès ioyeus & tranquile
Pour ſe mocquerdudeſtin
Ou ſi ſes melancolies
Son chagrin, ſes maladies
Narguoient le Medicin.

Mais, Amy, tout u'eſt que veut
Rien de tous ces belles choſes.
Ny tuos les Lys, ny les Roſes
Ne le font pas plus content
Qu' il ſcit ſcavant qu' il ſcit rihe
Qu'il coure mieus q'uune Biche
Sans la Santé ce u'eſt rien

De

De tout cé q'uon Voit au Monde
Ou ſur la Terre ou ſur L'Onde
Santé c'eſt le meilleur Bien.

Ainſy ton docte traité
Doit étre au tems ou nous ſommes
Bien receu de tous les Hommes,
Qui recherchent la ſantè
Si tu pourſuis tes ſervices
Tu Nous rendras plus d' offices.
Queton grand Pere Hippocras
Je le crois, méme ie penſe
Que pour Viure en aſſurance
Il faut étre entre tes bras.

Pour Aſſeurance de l' Amitie, que i' ay pour Monſieur Capell mon cher amy & Compatriote, l' ay voulu adiouter ces lignes

JOSSE HERMAN Krecke.

F I N I S.